KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 19 december 1986 door de Staatssecretaris voor Pensioenen verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "waarbij in de pensioenregeling voor werknemers het recht op een vervroegd pensioen wordt uitgebreid tot de verplicht ingelijfde in het Duitse leger", heeft op 23 december 1986 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Secrétaire d'Etat aux Pensions, le 19 décembre 1986, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "étendant le droit à une pension anticipée dans le régime de pensions des travailleurs salariés aux personnes ayant été incorporée de force dans l'armée allemande", a donné le 23 décembre 1986 l'avis suivant :

Het ontwerp wil in de pensioenregeling voor werknemers het recht op een vervroegd niet-verminderd rustpensioen inschrijven ten gunste van de verplicht ingelijfden bij het Duitse leger, wier statuut wordt geregeld bij de wet van 21 november 1974.

Zonder enige wijziging te brengen aan de voorwaarden onder welke het rustpensioen wordt toegekend, beperkt het ontwerp zich tot de toevoeging van een categorie personen aan de lijst van pensioengerechtigden die reeds kunnen genieten van een vervroegd niet-verminderd rustpensioen.

Volgens de verwijzingen in de aanhef zou het ontwerp zijn rechtsgrond ontlenen aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 naar luid waarvan de Koning de voorwaarden bepaalt waaronder "gerechtigden op een statuut van nationale erkentelijkheid" een vervroegd rustpensioen kunnen bekomen.

Uit de inlichtingen welke door de gemachtigde ambtenaar zijn verstrekt, blijkt dat voor de toepassing van de pensioenwetgeving steeds een ruime uitleg is gegeven aan de uitdrukking "een statuut van nationale erkentelijkheid". Naar het oordeel van de gemachtigde ambtenaar kan als een dergelijk statuut worden beschouwd - minstens ermee gelijkgesteld sinds de wet van 8 augustus 1981 tot oprichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers en van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers - het statuut dat bij de wet van 21 november 1974 voor de bij het Duitse leger verplicht ingelijfde inwoners van de Oostkantons is vastgesteld.

.../...

Het is inderdaad zo dat de genoemde wet van 8 augustus 1981 in haar artikel 4.15 de personen die, overeenkomstig de wet van 21 november 1974, als verplicht ingelijfden bij het Duitse leger zijn erkend, op een voet van gelijkheid met onder meer de Belgische oud-strijders 1940-1945 aanspraak verschaft op de materiële en de morele bijstand vanwege het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers.

Niettemin blijft er ruimte voor ernstige twijfels omtrent de deugdelijkheid van de aangehaalde rechtsgrond, omdat noch de wet van 21 november 1974, noch haar parlementaire voorbereiding uitsluitsel geeft op de vraag of het statuut van verplicht ingelijfde bij het Duitse leger beantwoordt aan of gelijk te stellen is met een statuut van nationale erkentelijkheid.

Uit bepaalde interventies tijdens de parlementaire besprekingen van de wet (zie onder meer Gedr. St., Senaat, B.Z. 1974, nr. 231/2, blz. 1 en 2) en uit artikel 9 van de wet van eveneens 21 november 1974 houdende statuut van weerstander tegen het nazisme in de ingelijfde gebieden, lijkt men zelfs te moeten afleiden dat destijds niet de bedoeling voorstond om het statuut dat voor de verplicht ingelijfden bij het Duitse leger werd uitgewerkt, evenmin als dat van weerstander tegen het nazisme als een statuut van nationale erkentelijkheid te erkennen.

De conclusie is dan ook dat alleen langs wetgevende weg een rechtszekere oplossing kan worden bereikt voor het verlenen van een vervroegd niet-verminderd rustpensioen aan

.../...

verplicht ingelijfden bij het Duitse leger. Te dezen kan dat vrij gemakkelijk geschieden door een aanvulling van het "voorontwerp van wet houdende maatregelen ten gunste van de personen die het statuut bezitten van de verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en zijn rechthebbenden" (L. 17.775/9) dat samen met dit ontwerp aan de Raad van State voor advies is voorgelegd en betrekking heeft op de pensioenen die ten laste zijn van de Schatkist of gebruikelijk daarmee worden gelijkgesteld.

Le projet a pour objet d'introduire dans le régime de pensions des travailleurs salariés, le droit à une pension de retraite anticipée non réduite en faveur des incorporés de force dans l'armée allemande, dont le statut est réglé par la loi du 21 novembre 1974.

Sans modifier en quoi que ce soit les conditions d'octroi de la pension de retraite, le projet se borne à ajouter une catégorie de personnes à la liste des ayants droit à la pension qui peuvent déjà bénéficier d'une pension de retraite anticipée non réduite.

Selon les références du préambule, le projet emprunterait son fondement légal à l'article 6, alinéa 2, de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967, aux termes duquel le Roi détermine les conditions dans lesquelles les "bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale" peuvent obtenir une pension de retraite anticipée.

Il ressort des renseignements communiqués par le fonctionnaire délégué que l'expression "un statut de reconnaissance nationale" a toujours été interprétée au sens large pour l'application de la législation en matière de pensions. De l'avis du fonctionnaire délégué, le statut établi par la loi du 21 novembre 1974 pour les habitants des cantons de l'Est incorporés de force dans l'armée allemande peut être considéré comme tel ou du moins y être assimilé depuis la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre.

.../...

Il est vrai qu'en son article 4.15, la loi du 8 août 1981 précitée confère aux personnes auxquelles la qualité d'incorporé de force dans l'armée allemande a été reconnue conformément à la loi du 21 novembre 1974, le bénéfice de l'assistance matérielle et morale de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, sur un pied d'égalité avec les anciens combattants belges de 1940-1945 notamment.

Des doutes sérieux subsistent néanmoins quant à la validité du fondement légal invoqué, car ni la loi du 21 novembre 1974, ni ses travaux préparatoires n'apportent de réponse à la question de savoir si le statut d'incorporé de force dans l'armée allemande répond à un statut de reconnaissance nationale ou y est assimilable.

Il sembre même que l'on doive inférer de certaines interventions au cours des discussions parlementaires de la loi (voir notemment Doc. parl., Sénat, S.E. 1974, n° 231/2, pp. 1 et 2) et de l'article 9 de la loi, également du 21 novembre 1974, portant statut de résistant au nazisme dans les régions annexées, qu'à l'époque l'intention n'était pas de reconnaître comme statut de reconnaissance nationale le statut élaboré pour les incorporés de force dans l'armée allemande, pas plus que le statut de résistant au nazisme.

En conclusion, c'est uniquement par la voie législative qu'une solution offrant la sécurité juridique voulue pourra être apportée au problème de l'octroi d'une pension de retraite anticipée non réduite aux incorporés de force dans l'armée allemande. En l'occurrence, il est relativement aisé de

réaliser cette solution en complétant l'"avant-projet de loi portant des mesures en faveur des bénéficiaires du statut de l'incorporé de force dans l'armée allemande et de ses ayants droit" (L. 17.775/9), qui a été soumis à l'avis du Conseil d'Etat en même temps que le projet sous revue, et qui concerne les pensions à charge du Trésor public ou y sont habituellement assimilées.

De kamer was samengesteld uit

de Heer : H. COREMANS,
Monsieur :

kamervoorzitter,
président de chambre,

de Heer : J. VERMEIRE,
Monsieur :
Mevrouw : S. VANDERHAEGEN,
Madame :

staatsraden,
conseillers d'Etat,

Mevrouw : M. BENARD,
Madame :

griffier.
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. H. COREMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. M. VAN DAMME, adjunct-auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. H. COREMANS.

Le rapport a été présenté par M. M. VAN DAMME, auditeur adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

M. BENARD.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

H. COREMANS.